

Budapest Airport Zrt.

Székhely: 1185 Budapest,
BUD Nemzetközi Repülőtér

Tisztelt Budapest Airport Zrt.!

A Magyar Természetvédők Szövetsége – Föld Barátai Magyarország (1091 Budapest, Üllői út 91/B.) nevében és képviselőjében az alábbi

k é r d é s e k k e l

fordulok önökhöz, és kérem, hogy azokat a lehetőség szerinti legrövidebb határidőn belül megválaszolni szíveskedjenek.

A Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ) hosszabb ideje kíséri figyelemmel a budapesti Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér működésével, azon belül is kimondottan annak bővítésével és fejlesztésével kapcsolatos fejleményeket, különös tekintettel a környezetvédelmi követelmények betartására.

Az MTVSZ volt az a szervezet, amely 2020. március 2-án az **Európai Beruházási Bankhoz** panasszal élt és eljárást kezdeményezett annak tárgyában miszerint az EIB által finanszírozott egyes reptéri beruházások jóváhagyása ellentétes volt az Európai Unió és a magyar jog környezetvédelmi előírásaival, és ennek következtében megsértették a Bank vonatkozó szabályzatait. A panaszt a Bank **SG/E/2020/03** számon regisztrálta.

Tájékoztatáskérésünk célja és iránya a következő: **az MTVSZ továbbra is úgy gondolja, hogy a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, illetve az azt üzemeltető Budapest Airport Zrt. nem mindenben felel meg a magyar és uniós jog előírásainak a környezetvédelmi követelmények tekintetében.**

Ellentétben azzal, amit a Budapest Airport Zrt. 2022. szeptember 14-i, az MTVSZ számára írt levele tartalmaz, nem látjuk megalapozottnak, miszerint

„A Budapest Airport valamennyi fejlesztése és beruházása a hatályos magyar jogszabályoknak és törvényi előírásoknak megfelelően a magyar hatóságok által kiadott engedélyek alapján valósult meg, illetve valósul meg a jövőben is.”

Az ezzel ellentétes információk, melyeket most már a Kúria **Kfv.II.37.460/2023/5.** számú ítélete is megerősít, arra indították az MTVSZ-t, hogy első körben magánál a Budapest Airport

Zrt.-nél érdeklődjön a cég álláspontjáról, majd ezt követően tájékoztassa az Európai Beruházási Bankot, mind arról, hogy mi az MTVSZ álláspontja a kérdésben, mind pedig arról, hogy a Budapest Airport Zrt. milyen álláspontot foglal el ugyanezekben a kérdésekben.

Azt reméljük, hogy a magyar jogszabályok, a Kúria most meghozott ítélete, a Zrt. álláspontja és az MTVSZ véleménye elégséges inputot szolgáltatnak majd a Beruházási Bank számára, hogy döntést hozhasson eljárása folytatásáról, esetlegesen kiegészítse a 2021. október 21-én született és az MTVSZ panaszbeadványára válaszul megküldött Jelentését.

A magyar jogszabályok közül elsődlegesen is A környezet védelmének általános szabályairól szóló **1995. évi LIII. törvény** szabályozza a környezeti hatásvizsgálat, a környezetvédelmi engedély, a környezetvédelmi felülvizsgálat és a környezetvédelmi működési engedély szabályait. A törvény megfogalmazása szerint:

66. § (1) A környezethasználat – a (2) bekezdésben meghatározott kivételekkel –

a) a környezeti hatásvizsgálat hatálya alá tartozó tevékenységek esetén – a b) pontban és az (1a) bekezdésben foglaltak kivételével – a tevékenységre a környezetvédelmi hatóság által kiadott környezetvédelmi engedély,

c) a környezetvédelmi felülvizsgálat hatálya alá tartozó tevékenységek esetén a környezetvédelmi hatóság által kiadott környezetvédelmi működési engedély,

véglegessé válását követően kezdődhet meg, illetve folytatható.

Környezeti hatásvizsgálat köteles tevékenységek esetén környezetvédelmi engedély vagy környezetvédelmi működési engedély alapján kezdhető meg vagy folytatható egy adott tevékenység.

A törvény 68. § alapján a környezetre jelentős, illetve várhatóan jelentős mértékben hatást gyakorló tevékenység megkezdése előtt környezeti hatásvizsgálatot kell végezni. Álláspontunk az, hogy ilyen jellegű, környezetre jelentős, illetve várhatóan jelentős mértékben hatást gyakorló tevékenység megkezdésére sor került már azt követően is a budapesti Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér vonatkozásában, hogy a vonatkozó jogszabályok hatályba léptek. Ennek ellenére a repülőtér üzemeltetője, a Budapest Airport Zrt. nem kezdeményezett környezeti hatásvizsgálati eljárást. Ehelyett környezetvédelmi felülvizsgálat keretében mutatta be az eljáró hatóságnak a repülőtérbővítés környezetvédelmi hatásait.

A környezetvédelmi felülvizsgálatra vonatkozó és a törvény 74. §-ában található szabályozás szerint ha egy beruházás tevékenységét környezetvédelmi engedély nélkül, annak hiányában kezdi meg, felülvizsgálatot kezdeményezhet, vagy a hatóság erre nézve felülvizsgálatot írhat elő, és a kérelmező a működési engedélyt utólag szerzi be.

74. § (2) A környezetvédelmi hatóság az érintett tevékenysége környezetre gyakorolt hatásának feltárása érdekében – teljes körű vagy részleges – felülvizsgálatra kötelezi akkor is, ha

c) a 67. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben nem kérelmezett előzetes vizsgálatot, továbbá a környezeti hatásvizsgálat vagy az egységes környezethasználati engedélyezés hatálya alá tartozó tevékenységet környezetvédelmi engedély vagy egységes környezethasználati engedély nélkül kezdett meg vagy folytat;

A törvény további szakaszai alapján:

79. § (1) A felülvizsgálat eredménye alapján a környezetvédelmi hatóság

- a) engedélyezi a tevékenység folytatását (a továbbiakban: működési engedély);*
- b) az engedély megadásával egyidejűleg a szükséges környezetvédelmi intézkedések megtételére kötelezi az érdekeltet, ideértve a kormányrendeletben meghatározott biztosítékadási, illetve környezetvédelmi biztosítási kötelezettségeket is;*
- c) korlátozza, felfüggeszti vagy megtiltja a tevékenység folytatását, vagy az erre hatáskörrel rendelkező szervnél azt kezdeményezi.*

Míg a korábbi években, sőt mondhatjuk azt, évtizedekben számos eltérő, akár szubjektív értékelés is napvilágot láthatott, illetve létjogosultsága volt azoknak annak tekintetében, hogy vajon a Budapest Airport Zrt. megfelel-e a hivatkozott környezetvédelmi előírásoknak, úgy a Kúria 2023. szeptember 13-án hozott ítélete óta ezekben a kérdésekben vitának helye már nincs.

A Kúria ugyanis az alábbiakat állapította meg az ügy előzményeként (most nem idézve az ügy 2006 óta releváns előtörténetét, csupán a Kúria ítéletének közvetlen közigazgatási előzményeire koncentrálva):

[11] Az elsőfokú hatóság 2015. március 26. napján kelt KTF:2167-57/2015. számú határozatával az alperesi beavatkozó részére a Repülőtér működésére környezetvédelmi működési engedélyt adott. A határozatának rendelkező része az alapadatok között megjelölte a környezethasználót, a tevékenység helyét, e szerinti ingatlanok tulajdonosait, a vagyongazdálkodókat (I. rész). Tartalmazta a létesítmény rövid ismertetését, az ingatlanok összterületét, a burkolt/beépített/burkolatlan területet, a létesítmény funkciójaként a Repülőtér üzemeltetését határozta meg, a terminálok számát kettőben, a futópályákat pedig 3010, illetve 3707 méterben állapította meg (II. rész). A III. része a hulladékgyűjtési, kármentesítési, zaj- és rezgésvédelmi, illetve levegőtisztaság-védelmi szempontok alapján meghatározott környezetvédelmi előírásokat tartalmazta. Ismertette továbbá a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály 35100-3061-5/2015. ált. iktatószámú szakhatósági állásfoglalását. Meghatározta, hogy a környezetvédelmi működési engedély 2025. december 31. napjáig érvényes.

[12] Az elsőfokú határozattal szemben előterjesztett fellebbezések alapján eljárás jogelőd alperes a 2015. szeptember 15. napján kelt OKTF-KP/9586-15/2015. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Indokolásában kifejtette, hogy a fellebbezési eljárás során az alperesi beavatkozót hiánypótlásra hívta fel a forgalmi adatokban történt esetleges változásokra vonatkozóan, amelynek az alperesi beavatkozó eleget tett. Vizsgálta továbbá a földtani közeg, zaj- és rezgésvédelem, táj- és természetvédelem, hulladékgyűjtés, levegőtisztaság-védelem szempontjából a dokumentációban foglaltak alapján a jogszabályi feltételek teljesítését. Megállapította, hogy a földtani közeg védelme szempontjából az elsőfokú határozat jogszerű, kármentesítési szempontból az előírások betartásra kerültek, a területen monitoring rendszer üzemel.

A perben a felek által előadott érvelések eredményeképpen végül a Kúria ítéletében hatályon kívül helyezte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság korábbi ítéletét, ezzel együtt pedig az elsőfokú hatóság által 2015. március 26-án a Budapest Airport Zrt. részére adott környezetvédelmi működési engedélyt is. A Kúria döntését az alábbiakra alapozta, annak

megjegyzése mellett, hogy természetesen a felperesek, azaz a felülvizsgálati kérelmet előterjesztők nem minden egyes érvelésével értett egyet a legfelsőbb bírói szerv. Mindazonáltal a Kúria kiemelt figyelemmel fordult a környezetvédelmi engedély, a környezeti hatásvizsgálat és a környezetvédelmi felülvizsgálat összefüggéseinek kérdései felé.

A környezetvédelmi engedélyezésre vonatkozó 314/2005. Korm. r. alapján azt vizsgálta, hogy az ágazati jogszabály hatálya meghatározott tevékenységekre, létesítményekre, valamint azok jelentős módosításaira, változtatásaira terjed ki. E rendelkezés tükrében nem csak a környezeti szempontból jelentős hatású tevékenységek megkezdésének, hanem a már megkezdett tevékenység megváltoztatásának, módosításának is kiemelt jogi jelentősége van. A Kúria szerint az a következtetés vonható le, hogy **ha a jogszabályban szereplő tevékenységet már megkezdték, azt megkezdése előtt engedélyezték, ugyanakkor a tevékenységet később jelentősen módosítják, akkor minden esetben meg kell vizsgálni a tevékenység környezeti hatásait.** A további folytatás engedélyezéséhez ezt akkor lehet mellőzni, ha a tevékenység megkezdését követően az állapítható meg, hogy nem áll be jelentős változás, azaz a tevékenység környezeti szempontból azonos, vagy szinte azonos feltételek szerint zajlik tovább. Ha azonban az engedélyezést követően jelentős változás van, akkor a hatóság azt minden esetben köteles feltárni, hogy a változás mennyiben hat ki a környezet használatára. Ha jelentősen megváltoztatja a korábbi terhelés volumenét, feltételeit, akkor a hatások ismételt vizsgálata nem mellőzhető.

A Kúria ítélete 116. pontjában megállapította, hogy **a Budapest Airport Zrt. által üzemeltetett repülőtér tevékenységében jelentős változás lehetőségét vagy hiányát a hatóság nem vizsgálta megfelelően,** elsődlegesen tehát a felelősség a hatóságot terheli, azonban nem feledkezhetünk meg arról, hogy a hatóság mindig a kérelmező által előterjesztett bizonyítékokra alapítja határozatát, így a Budapest Airport Zrt. közreműködése ennek a jogszerűtlen állapotnak a létrehozásában nem vitatható.

A Kúria szerint azoknak a szempontoknak a vizsgálatát, amelyek alapján eldönthető, hogy történt-e jelentős módosítás a repülőtéren bármely fejlesztés következtében, a működési engedély kiadását megelőző eljárásban kellett volna elvégezni. Ennek megtörténtéről, a vizsgálat eredményeinek értékeléséről az indokolásban kellett volna számot adni. Ezek azonban hiányoznak a határozatból és önmagában ellehetetlenítik, hogy a bíróság a kérdést érdemben vizsgálja, hogy érdemi megállapítást tegyen a jelentős változás tekintetében.

Tisztázza a Kúria ítélete azt a kérdést is a 126. pontban, hogy csupán a futópálya hosszának változása avagy egyéb tényezők is megalapozzák-e környezetvédelmi engedélyezés szükségességét. A Kúria rögzíti, hogy nem csupán a futópálya hossza az, ami dönt ebben a kérdésben, így **környezeti hatásvizsgálat lefolytatását indokolhatja minden olyan jelentős változás, többek között 25% mértékű volumen emelkedés, amely a korábbi engedély időpontjához képest bekövetkező jelentős változást eredményez.** Az ítélet alapján az elsőfokú hatóságnak újra meg kell vizsgálnia a tényállást és a 2006. évben kiadott környezetvédelmi működési engedély időpontjához képest kell vizsgálnia az időközben megvalósított beruházásokra és fejlesztésekre tekintettel azt, hogy bekövetkezett-e a Budapest Airport Zrt. tevékenységében, azaz a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér működésében a forgalomra kiható olyan jelentős változás, amely a hatásvizsgálati eljárás lefolytatását indokolta volna.

Mindezek következtében megállapíthatjuk, hogy jelenleg a **budapesti Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér nem rendelkezik környezetvédelmi működési engedéllyel**, így jelenlegi működése egyfajta jogon kívüli állapotnak is tekinthető.

A Kúria döntése egyebekben nem tér el koncepcionálisan, inkább csak hivatkozási alapját tekintve az Európai Beruházási Bank 2021. október 21-én kiadott jelentésének végkövetkeztetésétől. A jelentés megállapítja (6.1.10 pont), hogy a Beruházási Bank panaszkezelési mechanizmusa nem talált arra utaló bizonyítékot, hogy legalább előzetes vizsgálati eljárást lefolytattak volna a repülőtéren lezajlott fejlesztésekhez, például a Cargo Cityhez (a fejlesztések listáját a Bank Jelentésének 1. sz. Melléklete tartalmazza). Továbbmenve (6.2.5 pont) a Bank megállapította azt is, hogy a kiadott környezetvédelmi működési engedély nem felelt meg annak a követelménynek, amit a fejlesztési hozzájárulásokra nézve tartalmaz az Európai Unió környezeti hatásvizsgálati irányelve (Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról). Végül a Bank (6.4.17 pont) arra a következtetésre is jutott, hogy nem rendelkezik elégséges bizonyítékkal arra nézve, hogy a repülőtéren lezajlott fejlesztések engedélyezése során betartották-e az Európai Unió és a nemzetközi jog közösségi részvételre vonatkozó szabályait, tehát megfelelően értesítették-e a lakosságot és bevonták-e az érintetteket a döntéshozatalba.

A Beruházási Bank Jelentése 7. pontjában több javaslatot is megfogalmaz. Így felkéri a reptér üzemeltetőjét arra, hogy **az érintettek körét határozza meg és vonja be azokat a vonatkozó eljárásokba**, illetve **végezze el a környezeti hatások megfelelő vizsgálatát**. Csak megjegyezzük, hogy ugyanezen követelmények fennállását a Bank egy, az MTVSZ-nek 2022. december 2-án megküldött emailes válaszában is megerősítette.

Mindezekre tekintettel tisztelettel kérem a Budapest Airport Zrt.-t, hogy a fentiek fényében legyenek szívesek számunkra tájékoztatást adni arra nézve, miszerint

- 1. Jelenlegi működésük mennyiben felel meg a magyar és az európai uniós környezetvédelmi jogi szabályozásnak?**
- 2. A Kúria ítéletéből milyen olyan további lépések fakadnak, melyeket a Budapest Airport Zrt. meg kíván tenni?**
- 3. Milyen stádiumban van az Európai Beruházási Bank 2021. évi jelentésében foglalt következtetések és ajánlások teljesítése?**

Álláspontunk szerint közös érdekünk, hogy a repülőtér működése ne csak gazdaságilag legyen sikeres, de környezetileg se jelentsen olyan terhelést, amely elviselhetetlen akár a természeti környezet, akár a lakosság számára. Ennek egyik garanciája a környezetvédelmi jogszabályoknak való minél maradéktalanabb megfelelés. Mivel ebben a tekintetben továbbra is megválaszolatlan kérdések vannak, ezért úgy gondoljuk, hogy az érintettek együttműködésével tudunk csak egy megnyugtató végeredményre jutni.

Megtisztelő és mihamarabbi válaszát előre is megköszönve maradok tisztelettel

Éger Ákos

ügyvezető elnök

MTVSZ

képviselőként: dr. Kiss N. Csaba ügyvéd

